

THÁI BÌNH

Tự hào quá khứ, hướng tới tương lai

Là một trong những đảng bộ được thành lập sớm nhất trong cả nước, trải qua các cao trào cách mạng (1930 - 1931), (1936 - 1939), (1939 - 1945), Đảng bộ Thái Bình không ngừng lớn mạnh cả về tổ chức và lực lượng, vững vàng về chính trị, lãnh đạo nhân dân trong tỉnh đấu tranh giành thắng lợi toàn diện trong cuộc Cách mạng Tháng Tám năm 1945.

Theo lịch sử Đảng bộ tỉnh: Bước vào những ngày trung tuần tháng 8/1945, khí thế cách mạng trong toàn tỉnh ngày càng sôi sục, mạnh mẽ. Lực lượng cách mạng đã tổ chức nhiều cuộc mít tinh, diễn thuyết ở những nơi đông người, nhiều cuộc vũ trang tuyên truyền đã nổ ra. Nhiều nơi đã sẵn sàng nổi dậy giành chính quyền về tay nhân dân. Được tin phát xít Nhật đã đầu hàng trua ngày 18/8/1945, Hà Nội đã cướp chính quyền, chiều ngày 18/8/1945, Ban Thường vụ Tỉnh ủy họp phiên bất thường tại làng Thượng Tâm, phố Thái Ninh, quyết định khởi nghĩa trong toàn tỉnh.

Cuộc khởi nghĩa giành chính quyền nổ ra đầu tiên ở Thái Ninh. Chiều ngày 18/8/1945, các lực lượng cách mạng Thái Ninh được lệnh tiến vào phủ đường, tước vũ khí của đám lính cơ, tuyền bố lệnh chính quyền cách mạng. 17 giờ chiều hôm đó lá cờ đỏ sao vàng đã phấp phới tung bay trên cổng phủ, báo hiệu cuộc khởi nghĩa đã thắng lợi, chính quyền về tay nhân dân.

Tin về cuộc khởi nghĩa ở phủ Thái Ninh thắng lớn đã nhanh chóng truyền đi cả tỉnh. Từ buổi tối ngày 18/8/1945, cả thị xã Thái Bình và nhân dân các huyện Quỳnh Côi, Phụ Dực, Tiên Hưng, Đông Quan và nhiều nơi khác cũng sục sôi khí thế chuẩn bị khởi nghĩa giành chính quyền. Tại thị xã Thái Bình, sáng sớm ngày 19/8, trước cửa phố Vọng Cung - nơi được chọn làm địa điểm tập trung quần chúng, một lá cờ đỏ sao vàng lớn tung bay trong nắng sớm. Khắp các ngả đường tới Vọng Cung, quần chúng đã nườm nượp đổ về đây. Cảnh quan chính của đoàn quân khởi nghĩa xuất phát từ chùa Đoàn Túc, bao gồm các đơn vị tự vệ cứu quốc được trang bị gần 50 khẩu súng và các loại vũ khí thô sơ cùng quần chúng với đội ngũ chính thể bước rầm rập trên đường phố. Quần chúng cách mạng ở các làng ngoại thị cũng tiến vào phối hợp. Đến 9 giờ sáng, cuộc mít tinh lớn thành công quần chúng cách mạng bắt đầu bằng việc cử hành lễ chào cờ, sau đó là lời tuyên bố xóa bỏ chính quyền tay sai của phát xít Nhật, thành lập chính quyền cách mạng của Ủy ban khởi nghĩa thị xã Thái Bình. 10 giờ sáng, cuộc mít tinh biến thành cuộc biểu tình tuần hành biểu dương lực lượng trên các đường phố chính. Quần chúng cách mạng vừa đi vừa hô lớn những khẩu hiệu cách mạng. Buổi chiều ngày 19/8/1945, quần khởi nghĩa thị xã lần lượt chiếm lĩnh các công sở, mở cửa thị trấn giam giải thoát cho các tù nhân.

Thị trấn Tiên Hải.

Cũng trong buổi sáng ngày 19/8/1945, hàng nghìn quần chúng cách mạng từ năm tiểu khu của huyện Quỳnh Côi đã đồng loạt giương cờ đỏ sao vàng với vũ khí thô sơ kéo về huyện lỵ giành chính quyền. Tri huyện Phạm Văn Châu đã bỏ công đường chạy trốn từ trước. Các nhân viên nguỵ quyền cùng đám lính cơ trao hết sổ sách, công quỹ, đồng tiền và vũ khí cho đoàn quân cách mạng. Chính quyền cách mạng lâm thời huyện Quỳnh Côi được thành lập. Buổi chiều ngày 19/8/1945, quần chúng cách mạng ở hai huyện Phụ Dực và Đông Quan nổi dậy giành chính quyền. Buổi tối ngày 19/8/1945, quần chúng cách mạng ở hai huyện Tiên Hưng và Duyên Hà cũng nổi dậy khởi nghĩa thắng lợi. Ngày 20/8/1945, quần chúng cách mạng ở các làng, các tổng huyện Thụy Anh cũng nổi dậy khởi nghĩa giành chính quyền.

Buổi sáng ngày 21/8/1945, từ ngày 14 tháng 7 năm Ất Dậu, giữa lúc quần chúng cách mạng huyện Hưng Nhân đang nổi dậy giành chính quyền thì có tin cấp báo nước sông Hồng lên rất to, đe dọa bị vỡ. Lập tức Ủy ban khởi nghĩa huyện Hưng Nhân tuyên bố thành lập chính quyền cách mạng lâm thời, giao cho một đơn vị tự vệ cứu quốc bảo vệ huyện đường, số đông cán bộ và quần chúng cách mạng phải về ngay các làng xã huy động mọi nguồn lực chống lụt, bảo vệ người và của.

Cũng trong ngày 21/8/1945, quần chúng cách mạng huyện Kiến Xương cũng nổi dậy giành chính quyền thắng lợi. Trong hai ngày 22 - 23/8/1945, vì vỡ đê lụt lội, nhân dân các huyện Tiên Hải, Vũ Tiên, Thư Trì nổi dậy giành chính quyền.

Cuộc tổng khởi nghĩa giành chính quyền 8/1945 ở Thái

Bình đã nổ ra kịp thời, nhanh gọn và thắng lợi chỉ trong vòng một tuần lễ từ ngày 18/8 đến ngày 25/8/1945, chính quyền cách mạng từ tỉnh xuống các phủ huyện, các làng xã đã hình thành, hệ thống chính quyền tỉnh bị ngập lụt, hơn một vạn người ở thị xã Thái Bình và các phủ, huyện lân cận đã tổ chức mít tinh mừng thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám, chào mừng Ủy ban nhân dân cách mạng lâm thời và Tỉnh bộ Việt Minh ra mắt nhân dân. Tất cả thể hiện quyết tâm: Đoàn kết chặt chẽ muôn người như một để giữ vững thành quả cách mạng vừa mới giành được, trước mắt là ra sức chống giặc lụt, giặc đói, chống các thế lực phản động chống phá cách mạng để bảo vệ nhân dân.

72 năm đã qua kể từ khi Cách mạng Tháng Tám thành công, trải qua hành trình đấu tranh đầy gian khổ nhưng cũng trải đổi vinh quang, tự hào, Đảng bộ Thái Bình ngày càng được tôi luyện về bản lĩnh chính trị, trưởng thành về tư tưởng, tổ chức và năng lực lãnh đạo, đoàn kết nhân dân lập nên những kỳ tích vẻ vang, vinh dự 5 lần được đón Bác Hồ về thăm. Những lời dặn dò, động viên, nhắc nhở của Bác đã tiếp thêm sức mạnh cho Đảng bộ và nhân dân Thái Bình vững tin cùng cả nước thực hiện công cuộc đổi mới. Trong chiến tranh, Thái Bình là tỉnh đầu tiên của miền Bắc đạt năng suất 5 tấn thóc/ha. Hôm nay, Thái Bình lại tự hào được đánh giá là điểm sáng của cả nước về xây dựng nông thôn mới với 199/263 xã đạt 19 tiêu chí và 1 huyện đạt chuẩn nông thôn mới. Sự bố bện giữa dân với Đảng, dân tin Đảng, Đảng vì dân đã giúp Thái Bình có những

cách làm riêng, sáng tạo, tạo ra những con số ấn tượng: tổng vốn đầu tư xây dựng nông thôn mới toàn tỉnh giai đoạn 2011 - 2016 khoảng 13.616,39 tỷ đồng, trong đó vốn huy động từ cộng đồng dân cư 2.931,98 tỷ đồng. Trong những năm qua, nhiều tuyến đường, cây cầu ở khắp các vùng quê được xây dựng đã giúp Thái Bình thu hút nhiều dự án lớn đầu tư vào địa phương. Với 6 khu công nghiệp, hàng chục cụm công nghiệp đang hoạt động từ thành thị đến nông thôn, hàng nghìn nhà máy, xí nghiệp mọc lên đã biến những nông dân xưa kia quanh năm chân lấm tay bùn nay trở thành những công nhân thực thụ; đời sống vật chất, tinh thần của người dân không ngừng được cải thiện và nâng lên. Đặc biệt, cuối tháng 7/2017, Thủ tướng Chính phủ đã có quyết định thành lập khu kinh tế Thái Bình, cùng với tuyến đường cao tốc ven biển sẽ được đầu tư xây dựng trong tương lai không xa chắc chắn sẽ tạo thế và lực mới để Thái Bình bứt phá vươn lên.

Thái Bình hôm nay mang diện mạo mới với sức sống mới của một tỉnh nông thôn mới trong tương lai rất gần. Mặc dù phía trước còn nhiều gian nan, thách thức song chúng ta tin tưởng rằng với trí thông minh, tinh thần đoàn kết, lao động cần cù, sáng tạo, kiên cường, bất khuất của các thế hệ người dân trong suốt chiều dài lịch sử sẽ tạo nên sức mạnh để Đảng bộ và nhân dân Thái Bình lập nên những kỳ tích mới, thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX, Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp, văn minh, góp phần xây dựng đất nước ta ngày càng phồn vinh, hạnh phúc.

MANH CƯỜNG

Ông Lê Văn Đáng, 92 tuổi, 66 năm tuổi đảng, thôn Hồng Việt, xã Đông Hoàng (Đông Hưng)

Những ngày này cách đây 72 năm về trước, nhân dân Đông Hoàng (Đông Hưng) đã khổ cang kiệt quệ hơn vì sưu cao, thuế nặng và nạn đói hoành hành nhưng vẫn đoàn kết, một lòng theo Đảng; đứng cam, kiên cường đấu tranh chống giặc ngoại xâm. Nơi đây trở thành cơ sở cách mạng, một trong những cái nôi của cuộc khởi nghĩa giành chính quyền của tỉnh, của huyện. Tháng Tám năm 1945, đồng đảo quần chúng nhân dân Đông Hoàng tiến về phủ Tiên Hưng giành chính quyền. Cách mạng Tháng Tám thành công, nhân dân vui mừng vì được làm chủ cuộc đời mình, làm chủ quê hương, đất nước. Trong kháng chiến, tôi tham gia vào đội du kích làm nhiệm vụ khênh thuyền, chở bộ đội qua sông Tim an toàn; khi giặc đóng bốt thì kiểm cả nhiệm vụ bảo vệ dân làng. Nhiều lần đối mặt với giặc nhưng vẫn thoát, cứu nguy cho cán bộ, cho mình, như lần gặp 3 tên lính cơ cải trang đi biệt kích, tôi phát hiện, mượn giậm nhảy xuống ngòi hay lần đang bữa trên cánh đồng có 2 tên lính hỏi thấy có ai vác súng đi qua, tôi trả lời “không” để đánh lạc hướng chúng thì bị chúng đi súng vào đầu. Rồi lần địch kéo vào đình Phạm để bắt cán bộ, dù không có vũ khí nhưng để bảo vệ cả tiểu đội đang ẩn náu trong đình, tôi liền chạy ra quát “đứng lại”, địch bị bất ngờ lại tưởng tôi có súng, cuống lên, quay đầu chạy ra. Khi màn đêm buông xuống, tôi và đội du kích do tôi làm đội trưởng lại thức trắng đêm canh gác cho tổ lò rèn làng Thanh Long hoạt động. Tôi đã được Đảng, Nhà nước tặng thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất. Đây là phần thưởng cao quý khích lệ tôi tiếp tục tham gia các cuộc kháng chiến kiến quốc, xây dựng quê hương giàu đẹp và luôn được con cháu phát huy truyền thống cách mạng của quê hương thì đua học tập, lao động.

Ông Đỗ Văn Chu, 82 tuổi, thôn Đông Tiến, xã Hồng Tiến (Kiến Xương)

bản Tuyên ngôn độc lập khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ cộng hòa tại Quảng trường Ba Đình (Thủ đô Hà Nội), cán bộ và nhân dân quê tôi, già trẻ, gái trai vỡ hòa trong niềm hạnh phúc; rất nhiều người đã rung rưng khóc vì xúc động, ơn Đảng, ơn Bác Hồ đã giải phóng cho dân tộc khỏi ách đô hộ của thực dân, phong kiến.

Bà Nguyễn Thị Bống, 103 tuổi, thôn Ngủ Lão, xã Hòa Bình (Vũ Thư)

làng, cứ nghĩ đây chỉ là giấc mơ. Bởi mấy chục đời người dân sống kiếp lam than, nô lệ, bị bóc lột đến cùng cực, giờ bỗng được làm người tự do, có quyền được sống, được học tập, ai cũng rung rung, ngẹn ngào vì hạnh phúc. Ngày nay, cuộc sống người dân đã sung sướng gấp trăm lần so với trước, thế hệ chúng tôi và con cháu luôn thăm ơn Đảng, ơn Bác Hồ đã mang lại cuộc sống hạnh phúc, ấm no cho nhân dân và luôn tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng.

Ông Nguyễn Quốc Quỳnh, Chủ tịch Hội Cựu chiến binh huyện Quỳnh Phụ

Cựu chiến binh huyện Quỳnh Phụ đã có nhiều hoạt động kỷ niệm sự kiện trọng đại này. Các phong trào văn nghệ, thể dục thể thao, hoạt động ôn lại truyền thống lịch sử đều được lồng gắn với việc tuyên truyền nâng cao nhận thức cho thanh thiếu niên, nhi đồng góp phần nâng cao ý thức, trách nhiệm của thế hệ trẻ trong việc bảo vệ độc lập, chủ quyền của Tổ quốc thiêng liêng.

Anh Đỗ Thanh Tuấn, Phó Bí thư Đoàn Thanh niên phường Lê Hồng Phong (thành phố Thái Bình)

Dù không được chứng kiến những ngày tháng hào hùng của dân tộc nhưng qua những câu chuyện, thước phim, hình ảnh... thế hệ trẻ chúng tôi cảm nhận sâu sắc khát khao được sống trong độc lập, tự do của nhân dân ta và giá trị, ý nghĩa lịch sử to lớn của Cách mạng Tháng Tám. Để chúng tôi được sinh ra và lớn lên trong hòa bình, ấm no, hạnh phúc, được hưởng những thành quả của đất nước hôm nay, cả dân tộc ta đã phải trả bằng biết bao mồ hôi, xương máu. Thế hệ trẻ hôm nay luôn hướng về những ngày tháng hào hùng ấy với niềm tự hào và biết ơn các thế hệ đi trước đã chiến đấu kiên cường, hy sinh anh dũng vì độc lập, tự do của dân tộc, vì hạnh phúc của nhân dân và tương lai tươi sáng của tuổi trẻ. Chúng tôi nguyện thi đua tu dưỡng đạo đức, học tập, rèn luyện, công tác, góp phần nhỏ bé của mình tô thắm trang sử vẻ vang của dân tộc, xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp, văn minh.

NHÓM PHỎNG VIÊN

Ông Vũ Ngọc Trì, Phó Bí thư thường trực Huyện ủy Kiến Xương khẳng định: Thành công của phong trào đấu tranh giành chính quyền năm 1945 đã vun đắp thêm truyền thống yêu nước, cách mạng để mỗi cán bộ, đảng viên và nhân dân Kiến Xương luôn phát huy trong các cuộc kháng chiến cứu quốc và xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp, xứng danh mảnh đất anh hùng.

Những tên làng như Kênh Sơn (xã Minh Hưng), Lai Vi Đồi (xã Quang Minh), Nguyệt Giám (xã Minh Tân), Nam Huân (xã Đình Phụng), Thịnh Quang (xã Lê Lợi), Văn Lãng (xã Thượng Hiên), Lịch Bài (xã Vũ Hòa)... đã trở nên nổi tiếng với phong trào đấu tranh giành chính quyền năm 1945 của huyện Kiến Xương. Cảnh làng quê tiêu điều, xơ xác, người chết đói đầy đường nằm nào giờ được thay bằng sự trù phú của ruộng đồng, vườn cây xanh mát, những ngôi nhà cao tầng san sát nằm ven những con đường quê được trải bê tông phẳng lỳ.

Nhớ về mùa thu Cách mạng Tháng Tám năm 1945, một số lão thành cách mạng, cán bộ tiền khởi nghĩa, các bậc cao niên kể

Kiến Xương

Xứng danh đất anh hùng

lại: Những năm 1942 đến 1944, những cuộc khủng bố khốc liệt, tàn bạo của thực dân Pháp cấu kết với phát xít Nhật cùng bè lũ tay sai, rồi nạn đói năm 1945 khiến cho hàng vạn người dân Kiến Xương chết đói. Trong tình thế “ngàn cân treo sợi tóc”, quần và dân Kiến Xương càng nung nấu lòng căm thù, càng thúc đẩy nhân dân đứng lên quyết đấu tranh chống thực dân, phong kiến. Thực hiện khẩu hiệu “Phá kho thóc giải quyết nạn đói”, nhân dân các làng trong huyện tiến về Đông Xâm phá kho thóc của Nhật, kho thóc nghĩa thương ở Đông Trung (xã Hồng Thái) chia cho dân nghèo và lực lượng tự vệ ăn để luyện tập quân sự. Ngày 20/8/1945, nhân dân các làng An Thái, Nam Đường, Nam Huân, Phương Ngải, Kinh Nhuế, Luật Trung... tổ chức tuần hành thi ủy và hô vang khẩu hiệu “Việt Minh vạn tuế!”, “Việt Nam độc lập vạn tuế!”, nhiều nơi, quần chúng còn bắt lý trưởng phải

nộp triệu đồng, sổ sách, tịch thu vũ khí của địa chủ cường hào. Để cổ vũ cho cuộc khởi nghĩa giành chính quyền, nhân dân các làng, xã suốt đêm đốt đuốc, sẵn sàng lấy màn thờ may cờ đỏ sao vàng, chặt tre làm gậy gộc, mài dao, rèn kiếm, mã tấu trang bị cho lực lượng tự vệ. Ngày 21/8/1945, quần chúng từ các ngả đường đổ về vây quanh huyện lỵ, đồng người như thác đổ tiến vào chiếm lĩnh phủ đường, tịch thu 12 khẩu súng, toàn bộ sổ sách và niêm phong các công sở, biến phủ lỵ thành trụ sở Ủy ban nhân dân cách mạng lâm thời và Mặt trận Việt Minh phủ Kiến Xương.

Ghi nhận những công lao đóng góp cho cuộc đấu tranh giành chính quyền năm 1945, Hội đồng Bộ trưởng đã tặng kỷ niệm chương “Tổ quốc ghi công” cùng bằng “Cờ công vệ nước” cho 24 làng đã có công với cách mạng và nuôi dưỡng, bảo vệ cán bộ cách mạng trước năm

Nhà thờ họ Phạm Phúc, xã Đình Phụng là nơi luyện tập vũ của đội dân binh chuẩn bị cho cuộc khởi nghĩa giành chính quyền tháng 8/1945.

1945. Đây là địa phương có số làng cách mạng cao nhất tỉnh Thái Bình thời kỳ 1927 - 1945.

Bước vào các cuộc kháng chiến cứu quốc, nhân dân Kiến Xương lại tiếp tục nêu cao tinh thần yêu nước, cách mạng. Toàn huyện có gần 70.000 người gia nhập quân đội, hàng nghìn người tham gia thanh niên xung phong, dân công hỏa tuyến; trong đó, có gần 7.000 liệt sĩ, hơn 5.000 thương binh,

bệnh binh, gần 4.000 nạn nhân chất độc hóa học; 15 tập thể và 10 cá nhân được phong tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân.

Với truyền thống cách mạng đó, những năm qua, Đảng bộ và nhân dân Kiến Xương luôn thực hiện tốt chính sách hậu phương quân đội, chăm lo đời sống vật chất và tinh thần cho các gia đình chính sách, người có công. Đẩy mạnh phát triển kinh tế -

xã hội với nhiều giải pháp hiệu quả; trong đó phải kể đến việc quy hoạch, quy vùng sản xuất phát triển nông nghiệp hàng hóa lớn với các mô hình tích tụ ruộng đất, ứng dụng công nghệ cao vào sản xuất, chăn nuôi và thủy sản. Cùng với đó là thu hút, phát triển công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp giải quyết việc làm, thu nhập ổn định cho lao động nông thôn. Lĩnh vực dịch vụ, thương mại cũng có bước phát

triển khá. Tổng giá trị sản xuất hàng năm của Kiến Xương bình quân đạt trên 4.200 tỷ đồng, tốc độ tăng trưởng kinh tế ở mức từ 8,1% đến hơn 10%/năm. Hiện, Kiến Xương đã có 25 xã đạt chuẩn quốc gia về nông thôn mới, 10 xã còn lại bình quân đạt 17,5/19 tiêu chí; trong đó, 4 xã phấn đấu về đích nông thôn mới năm 2017 đã và đang tạo ra diện mạo mới, sức sống mới cho một vùng quê.

Ông Bùi Đức Hạnh, Chủ tịch UBND huyện Kiến Xương cho biết: Thời gian tới, cấp ủy, chính quyền địa phương tiếp tục lãnh đạo, chỉ đạo quy hoạch phát triển các cụm, điểm công nghiệp gắn với làng nghề truyền thống của nhân dân. Đẩy nhanh tiến độ thực hiện đề án tái cơ cấu ngành Nông nghiệp, trong đó hình thành các vùng sản xuất nông nghiệp công nghệ cao, nâng cao thu nhập cho người dân nông thôn. Huy động mọi nguồn lực đầu tư hạ tầng kinh tế, phát triển sản xuất, chăm lo đời sống nhân dân, phấn đấu đưa Kiến Xương trở thành huyện nông thôn mới trước năm 2019, xứng đáng với truyền thống anh hùng.

KHẮC DUẤN